



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. II. Ostenditur itaque primò, nihil casu creatum aut productum, sed
destinato Dei consilio. Exponitur nouo modo, quid Creatio, quid
Conseruatio sit in Deo; in creaturis verò quid sit Dependèntia à ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

quod dicitur
quod dicitur
quod dicitur
quod dicitur

quinque manus meae digitos vno oculorum coniectu & obtutu aspiciam, & verò longe clarius. Imò vt dicam id quod maximum est, omnia illa volumina, omnes rerum historiae isthic descriptae, omnes inquam cogitationes illae, nihil sunt aliud nisi Deus ipse, ita quidem, vt si aliquid horum aut ignoraret penitus, aut certè alioquin non meminisset, nequere ipsa vno, quidquid cognoscibile est, actu cognosceret, Deus illicò esse destineret.

Quomodo
Deus illis
libris via-
tur in crea-
turarum ef-
formatione
explicandus
est.

Sed iam satis sit diuinos libros vtcumque adspexisse. Illud nunc agendum est, vt attendamus quo pacto illis vtatur Deus, quo illos modo legat, & euoluat. Res est admiratione plenissima. Arrige hic aures, quisquis es, qui casu aliquid euenire suspicaris, casu nasci, casu esse, casu etiam agi & circumuolui. Attende, inquam, libros suos legentem Deum, & dum tuam agnoscis imperitiam, in omnibus consilium sapientissimi Dei venerare.

7.

S. II.

Ostenditur ex dictis nihil casu creatum aut productum, sed designato Dei consilio. Exponitur nouo modo quid sit Creatio aut productio in Deo, quid conseruatio, quid creaturarum a Deo dependentia.

Creatio est
quasi clara
pronuntiatio
rei Dei
genitio libri
simplicis
Intelligen-
tia.

AC in primis, nihil omnino temerè & casu creatum aut productum esse vt rectè percipias, pretium operæ facturum me arbitror, si quid sit creare aut producere, saltem prout ego nunc concipio, paucis explanauero: fortasse non displicebit expositio. Creationem itaque, seu rei cuiusuis productionem, nihil aliud esse intelligo, quam claram pronuntiationem seu enuntiationem eorum rerum, quas diuinos scientiae suae libros euoluens legit, & eligit Deus. Ad eò vt creatum me esse, nihil aliud sit, quam a Deo sic quasi tacite cogitabundo, librumque simplicis intelligentiae, seu Possibilium inspiciente, tandem clarà voce pronuntiatum me. Explicanda res est, vt intelligatur.

8.

ad explica-
tur.

Concipite itaque, librum aliquem aperite me. Litteras isthic plurimas intueor, quas si pronuntiare volo, quomodo erunt verba con-
efformare

9.

efformate me necesse est. Nam si propriè & exactè loqui velimus, non sunt verba quæ liber habet; conceptus auctoris continet, expressos signis aliquibus seu litteris; ad quas si peritus lector animum velit aduertere, conceptus auctoris percipiet, eoque poterit si adlibeat, per voces verbaque exprimere. Conceptus itaque in libro sunt & in legentis mente; sed verba quæ legens format, extra librum in ore legentis sunt.

10. Sic igitur rem intelligite. Possibilia quæ Deus intelligit, non sunt adhuc creaturæ, dum ea tantum intelligit; Diuinæ cogitationes seu conceptus sunt, Deus ipse sunt. Intra se ea legit & intelligit. Verum simul atque ea enuntiat, extra se mentemque suam conceptum ponit, & tum Creatura est, id quod loquitur. Adeo ut creare sit, mentem suam clarè eloqui Deum; & sic creatio nihil aliud est quam diuina elocutio: cum verò nulla elocutio sit sine verbo & voce, sic nulla Dei pronuntiatio est sine alicuius creaturæ efformatione; adeoq; omnis creatura, vox est & externum verbum Dei. Internum enim verbum quod sibi Deus dixit, secundam esse in Trinitate Personam, non est quod dicam.

11. Nescio an intelligat: clariùs itaque rem propono. Sicut locutionis nostræ terminus seu effectus, est verbi vocisque efformatio, ita locutionis diuinæ effectus, est creatura ipsa quam eloquitur. Vti igitur cum in *Mundus* vel in *Sol* ore pronuncio, verbum vocemque efformo, per quam conceptum interiorem quem de Mundo aut Sole habebam, extra me pono & in lucem profero; ita prorsus Deum loqui, nihil est aliud, quam rem aliquam, quam in interiori libro *Simplicis intelligentiæ* conceperat, actu patefacere, extra se ponere, & in lucem edere. Neque verò hæc a me ita dici credite: certe diuinam locutionem ita disertè exponit David. *Ipsè dixit inquit, & facta sunt.* De nostrâ locutione id tantum licet dicere *Ipsè dixit & dicta sunt*, soni sunt, voces sunt, verba sunt; at verò verbum externum Dei, opera ipsa sunt; utpote qui nihil agat nisi loquendo, & loquitur, faciendo id quod loquitur. Non igitur tibi persuadeas, prius quidem dicere debere Deum, volo ut formetur Sol, aut Lux, deinde verò potentiam suam attemque admouere condendo Soli aut Luci: minime verò; eloquitur tantum rem, & hæc elocutio est esse rei. Clare id testantur sacræ pagina. *Dixit Deus fiat lux,*

Facta est lux, quod quidem non esse sic intelligendum, quasi lux facta sit, postquam edixerat Deus *fiat lux*, ex H. bræo manifestum est fonte; vbi liquido habetur. *Dixit Deus fiat lux* & erat scilicet lux: quid clarius? dicere Deum *fiat lux*, erat esse lucem: eodem prorsus modo, sicut dicere me verbum illud quod ore effero, est esse id verbum aut sonum in rerum naturâ; & rursus non dicere, est non esse eam vocem. Nescio certe an non & hunc sensum habeant, hæc quæ dicit Psalinista, *Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, que faciunt verbum eius*: quod licet sic vulgo exponatur vt verbum Dei facere, idem sit ac obedire verbo, hoc est mandato Dei; præterquam quod non satis pateat, quo pacto rebus inanimatis & ratione carentibus Deus imperare propriè possit, sic vt verbum Dei pro eius imperio hic accipi debeat: illud certè non video, cur hæc verba *Ignis grando &c. que faciunt verbum eius*, hoc sensu non possint intelligi, quæ estis Verbum Dei, seu quæ constituitis Verbum Dei: hoc est vt clarius loquar, quæ estis creaturæ Dei; nam creaturam esse, nihil est aliud quam esse verbum externum Dei, seu vocem in libro simplicis intelligentiæ legentis Dei. Ita disertè ni fallor de creaturarum formatione Psalter loquitur, *Emitte spiritum tuum & creabuntur, & renouabis faciem terræ*. Quis autem spiritus hic emitti postulatur, nisi quò formatur verbum oris eius, hoc est creaturæ, de quibus illico subiicit, *Et creabuntur?*

Conserua-
tio est pro-
tractio vo-
cæ Diuine.

Iam vero, si quid sit Conseruatio, vultis intelligere, rem sic habete. Eodem prorsus modo, sicut dum verbum aliquod ore efformo, totum esse verbi, vt clarè loquar, à meo dependet ore: neque enim cum *Id* pronuntio, vox illa durat diutius quam dum loquor; & hanc si longiori tractu temporis durare volo, diutius vocem traho; dum verò os comprimò, nec anhelitum in vocem effingo, illico euanescit & non est: ita rursus creaturæ omnes, quæ faciunt, hoc est constituunt *verbum eius*, semper omnique temporis momento, vt sint, dependent ab actuali loquelâ Diuini oris; quò quidem clarissime si mentem aduertimus, rursus testatur Dauid. *Verbo Domini celi firmati sunt: & spiritu oris eius, omnis virtus eorum*, quasi id euidenter dicat, non ideo eos esse tantum, quia Dei fuere Verbum cum primò crearentur; sed & modo quò sint, quòque conseruentur in pristino statu, formâ & pulchritudine, totum id esse à spiritu seu anhelitu

Psalm. 148.

Psalm. 109.

12.

Psalm. 124.

1. 210

anhelitu diuini oris, quò eos pergit eloqui, hoc est efformare id quod sunt. Quòd quidem in omnibus omnino creaturis ita locum habet, omnesque sic dependemus à *Spiritu oris eius*, vt si, quòd quidem fieri non potest, Deus aut esse desineret, aut quòd fieri etiam potest, Spiritum anhelitumue vt ita dicam retraheret, nec amplius loqui vellet, omnes illico creaturæ euanescerent; non dico morerentur tantum, sed euanescerent inquam, & non essent in rerum naturâ: sicut cum os claudò, desinit vox esse quòd erat. Quòd quidem rursus clarè satis, si mentem aduertimus, testatur Dauid de creaturis Deum alloquens; *Auertente autem te faciem, turbabuntur; auferes spiritum eorum & deficient. & in puluerem suum reuertentur.* Neque hæc quâs iam videmus creaturæ, pereunte Deo, essent posthac possibiles; nam hæc vt iam sunt, verbum sunt & elocutio huius, & non alterius, & quidem hòc modò & non aliò loquentis Dei, aut vt cum D. Paulo loquar,

ad Heb. 11. *Portantis omnia verbo virtutis suæ.*

13. Neque hic stat comparatio. Sicut enim verbum quòd profero, quòcumque mihi lubet tempore & loco possum eloqui, tono alto vel depresso, suaui aut aspero, contracto vel producto; quidquid enim in verbo est, à me est; ita & tempus quò creaturæ sunt, & locus vbi sunt, & modus quo sunt, omnisque quæ excellunt pulchritudò & decor, ab elocutione Deæ est. Si suavis est & amœna elocutio, amœna est creatura; si depressa & suboscure vox Dei est, humilem certè & depressam esse creaturam necesse est. Si nunc loquitur Deus, nunc est creatura quam eloquitur; si vocem continuat, continuatur illa & durat; vocem si contrahit, contrahitur illa; si vero Spiritum prorsus continet, illico illa euanescit & non est. Ita ex omni parte verum est id quòd Psalmista dicit, *Et Spiritu oris eius, omnis virtus eorum.*

14. Quis iam miretur creaturas omnem in partem à Deo verti & inuerti posse, attolli, deprimi, mutari, proiici, *Sicut puluis quem proicit ventus à facie terre?* imò longè facilius; cum omni momento temporis, in omnibus quæragimus, loquimur, cogitamus, imò, quòd iam hic simus, hæcque legamus & intelligamus, totum id pendeat ab ore nos assidue proloquentis Dei? & verò quid facilius est; quàm vocem flectere & inflectere, deprimere & eleuare, vel etiam omnino sistere? En mortalis, vt non tantum in manu Dei, sed & in eius ore sis, à quo es quidquid es.

Mira

influ-
ad ex-
-atque
-atque
-atque

Quid sit
dependetia
actualis
creature à
Creatore
Deo.

*Fructus
qui ex his
considera-
tionibus
sunt refe-
rendi.*

Miræ sunt vt verum fatear hæc cogitationes, quibus quamuis rem vtcumque illustramus, tamen penitus adhuc non comprehendimus. Vt quid igitur ijs nos inuoluimus inquires, aut quid ex ijs emolumentum reportabimus? Multum enim uerò. Primò enim ijs inducti, adorabimus excellentissimum Dominum, eiusque profundissimam Scientiam admirabimur. Agnoscemus deinde continuam nostram omnium à Deo dependentiam, & humiliabimur sub potenti manu Dei. Tertio reuerentur Diuinum illud os, neque per summam arrogantiam interrogare audebimus, cur istud, hoc vel illò ad loquendum modò componat. An enim uerbum quod ego profero, contra os meum hiscere audeat, à quo habet quod sit, & hiscere contra me quod possit? Quarto denique illud perspicue uidebimus, nimis breuem, nimis flaccidam esse mentis nostræ aciem, quam vt ista penetret & comprehendat.

Quid tum deinde inquires? Tum uerò interrogabo te, cur non acquiescas, cur non te sinas dirigi, & quasi pronuntiari à sapientissima illà Mente quæ tantum adhibuit studium, vt te efformaret uerbum suum, illudque suo tempore ritè, & pro suo genio eleganter ornateque efferrer? an omnis oratio æquè mollis est, omnis sermo æquè blandus? oratori id relinque, præsertim tam sacuto & disertò. Petam denique, vt quid iudicium feras de rebus quas non percipis, & de euentibus, quos omnino, boni sint an mali, non intelligis? Verum non minemur nos acturos, illico agamus rem, & quæ ex iam dictis deducenda sunt aliquando, deducamus modò.

§. III.

Nihil casu aut temerè in rerum iam creatarum naturâ fieri. Ac primò quidem in rebus ratione & libero arbitrio carentibus id ostenditur.

*Certe hinc
liquido cõ-
stat, nihil
casu fieri.*

Præcipuum uerò, illudque omnium quæ ex doctrinâ iam expositâ deduci possunt caput, est, nihil omnino, temerè & casu fieri in uniuerso terrarum orbe; uerum omnia euenire conscio & direttore Deo. Illud, etiam de auium volatu, disertè testatus est